

INTERVIEW Robert Smid neemt afscheid van Isob

'Scholen zijn laagdrempelig en toegankelijk'

Als opgroeiend kind in Schoorl ging Robert Smid (nu 65) zelf op de step naar school, in zijn latere leven als onderwijsbestuurder van diezelfde school ziet hij kinderen uit bakfietsen en auto's stappen. Met zijn pensioen in het vooruitzicht blikt hij terug en vooruit.

Oscar Spaans
o.spaans@meelid.nl

Schoorl ■ „De cirkel is rond”, zegt Smid goedkeurend op het lommerrijke schoolplein van de Teun de Jagerschool. „Ik ben hier geboren en getogen, zat als kind op deze school en nu cindig ik er mijn loopbaan als bestuurder. Het ziet er nog precies hetzelfde uit, alleen dan met allerlei moderne aanpassingen.”

Toch, stelt hij vast, is het 'een hele andere tijd', en niet alleen omdat de meeste kinderen niet meer zelf op een tweewieler naar school komen. „De meeste scholen zijn kindcentra geworden, er zijn veel meer tweeverdieners dan vroeger. Dat zie je terug in onze samenwerking met Fortc (kinderopvangorganisatie, red.). Die heeft dit school echt goed gedaan, in mei gaan ze naar tweehonderd leerlingen. Dat komt deels door de koppeling met de kinderopvang.”

Leerlingenkrimp

Dat een basisschool groeit qua aantal kinderen, is in deze regio allerm minst vanzelfsprekend. Sterker: omgaan met leerlingenkrimp was één van de grootste uitdagingen toen Smid in 2015 aan het hoofd kwam te staan van Isob, een

Symposium

Dinsdag 17 maart hield Isob een symposium in de Cultuurkoepel in Heikoo. Daar werden verschillende vraagstukken besproken, bijvoorbeeld over hoe om te gaan met kunstmatige intelligentie.

openbare onderwijskoepel met zestien scholen in de regio's Alkmaar en Castricum onder de paraplu.

„Bij mijn start lag er een koersplan klaar met als motto: 'Laat duizend bloemen bloeien'. Maar de praktijk was weerbarstiger. Ik ging de gesprekken aan, maar de organisatie bleek nogal een dorre boel. De bedrijfsvoering was niet op orde, er was nog niet het vermoeden van een antwoord op de leerlingenkrimp die al jaren aan de gang was. Dus mijn opdracht was: de basis op orde krijgen voordat je aan bloeiende bloemen kan den-

„Onze organisatie en de scholen zijn laagdrempelig, toegankelijk en mensen blijven er graag werken.”

Robert Smid in de gang van de Teun de Jagerschool in Schoorl, waar hij zelf als kind nog les kreeg.

FOTO: JIFOTO / VINCENTI DE VRIES

ken." Geen makkelijke taak als kersverse bestuurder: ontslagen waren onvermijdelijk. „Een deel van het personeel was overtuigd. We moesten met de vakbonden om tafel om een sociaal plan op te stellen.”

Een bizarre situatie bezien vanuit het heden, met het huidige lerarentekort? „Voordat ik naar Isob kwam werkte ik in Amsterdam, daar zat het tekort er wel al aan te komen. Maar dat probleem was stedelijk veel groter dan in de regio, hier kwam het later pas. Kennelijk was dat ook het beleid: we zien wel hoe de wal het schip keert.”

Stabiel

Isob ging terug van twintig naar zestien scholen. „Nu zijn we een gezonde organisatie met een stabiel leerlingaantal, terwijl er in het algemeen nog steeds sprake is van een lichte krimp.”

Smid zegt trots te zijn op het ontwikkelen van 'een eigen DNA' voor de organisatie. Hoe zich dat uit? „Onze organisatie en de scholen zijn laagdrempelig, toegankelijk en mensen blijven er graag werken, we kennen elkaar goed. Verschillen in concepten binnen de scholen mogen er zijn, maar daarbinnen hebben we wel een koers waar we ons graag aan houden.”

„Onze kracht is dat we veel meer naar onze waarden zijn gaan handelen. Voor openbaar onderwijs is dat ontmoeting, vrijheid en gelijk-

”
De cirkel is rond. Ik zat als kind op deze school en nu eindig ik er mijn loopbaan als bestuurder

waardigheid. En dat we niet alleen oog hebben voor talentontwikkeling voor kinderen, maar ook van de leerkrachten en ander personeel. We onderscheiden ons door het ontwikkelen van eigen talent. Mijn opvolger, Koen Elbers, is ook nu al een collega. Vaak wordt er gezegd dat het tijd is voor 'een frisse wind'. Maar mensen die intern doorschuiven, presteren doorgaans goed.”

Een schoolbestuurder moet behalve van onderwijs ook enige kennis hebben van politiek. „Het kan best een ingewikkeld krachtenveld zijn. Je hebt je eigen stafbureau, de schooldirecteuren, de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR), de Raad van Toezicht... Je bent de spin in het web, en een soort hitteschild van alles wat op de organisatie afkomt.”

Kansengelijkheid

Een oproep aan Den Haag: „Ga nu niet als Rijksoverheid in de wet en regelgeving meer centraliseren, maar zorg dat bestuurders zelf op hun eigen manier kunnen werken aan samenwerking met jeugdzorg en het voortgezet onderwijs. We moeten zorgen voor een ononderbroken ontwikkelingslijn voor kinderen. Nu is dat vaak nog opgedeelde en is er te weinig sprake van kansengelijkheid.”

En aan gemeenten: „De zorg voor goede schoolgebouwen is een wettelijke verantwoordelijkheid van gemeenten, zo hebben we dat

afgesproken. Helaas ben ik er vaak tegenaan gelopen dat de budgetten gewoon niet toereikend waren, terwijl er wel geld vanuit de Rijksoverheid beschikbaar wordt gesteld. Het is niet de bedoeling dat je dat tussentijds laat wegvloeien naar gaten die je elders in je begroting hebt. We staan aan de vooravond van gemeenteraadsverkiezingen. Laat de nieuwe volksvertegenwoordigers goed controleren of de bedrijfsvoering op orde is.”

Smid verzet zich tegen de invloed van grote bedrijven op het onderwijs. „Ik ben geïnspireerd door een boekje met de titel 'Gekaapt door het kapitaal', van Mirjam de Rijk. We geven als onderwijssector heel veel geld uit aan uitgeverijen die in handen zijn van grote investeerders. Inmiddels zijn er in het voortgezet onderwijs initiatieven gaande om dat meer in eigen handen te krijgen, en dat vind ik heel goed. Het basisonderwijs zou dat ook moeten doen, we hebben de expertise zelf in huis.”

Meer vrijheid dus voor scholen zelf om hun onderwijs vorm te geven. Tegelijkertijd vlt Smid: „Laat niet zozeer de school vooropstaan of het onderwijstype, maar de ontwikkeling van kinderen. Bijvoorbeeld door het uitstel van selectie van onderwijsniveau. Er zijn voorbeelden in het land van scholen die daar mee experimenteren, en ik hoop dat het lukt om daar echt handen en voeten aan te geven.”

”
Laat de ontwikkeling van kinderen vooropstaan. Bijvoorbeeld door het uitstel van selectie van onderwijsniveau